

Årsmelding: Miljøprosjekt Ljanselva - 2013

Leder og grunnlegger av Miljøprosjekt Ljanselva døde 5. Juli 2013. Han er dypt savnet. I takknemlighet over hans innsats for Ljanselva gjennom 23 år ble "Tors benk" laget som et minne. Den ble innviet 1. oktober ved Sagdammen med hilsener fra Oslo kommune, Østmarkas Venner, Oslo og Omland Friluftsråd, Oslo Elveforum og initiativtaker Miljøprosjekt Ljanselva.

I INNLEDNING - BASIS

- * Reguleringsvedtaket i Oslo bystyre 18. juni 2003 med en verneplan for Ljanselva er basis for det daglige arbeidet med Ljanselva. Et ca 100 meter bredt grøntområde på begge sider av Ljanselva fra Skraperudtjern til Bunnefjorden er sikret, dels som friområde, dels som naturvernområde.
- * Overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvannet: Konsesjon fra Norges Vassdrags- og Energidirektorat for fortsatt overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvannet gjalt fram til høsten 2013, men det søkes om forlengelse. Østensjøvannet skal sikres tilstrekkelig vannforsyning fra eget nedbørsfelt. I løpet av året har overføringen tidvis opphørt. Vannføringen i Ljanselva har i 2013 vært god.

II VIKTIGE BEGIVENHETER

- Introduksjonskurs om norsk friluftskultur for innvandrere er vellykket arrangert i form av forelesninger og fem elvevandring langs Ljanselva i mai og juni med 190 kursdeltakere under ledelse av Leif Bertnes. 5 fra Miljøprosjektet deltok på kursene som instruktører, og vi har mottatt de beste tilbakemeldinger fra ledelsen ved Skullerud Voksenopplæring, og med ønske om nytt tilbud fra oss i 2014.
- Vi har stilt guider ved en rekke ellevandring i løpet av året: Tur med Rotary Nordstrand 26. aug., åpen vandring fra Sagstua og opp i Skullerudåsen 21. sept., vandring med Alnaelvas Venner 27. Okt., vertskap for DNT-vandring med totalt godt over 100 pers. 29. og 30. Okt.
- Ammoniakkutslipp fra Energigjenvinningsetatens (EGEs) anlegg til Gjersrubbekken des. 2012 Trolig 4000 liter ammoniakk førte til at alt liv i Gjersrubbekken fra Klemetsrud og videre i Ljanselva fra Hauketo til utløpet, døde – ref. NIVA-rapport fra april 2013. I løpet av sommeren kom noe liv tilbake. Miljøprosjekt Ljanselva har samarbeid med EGE. Sammen med Oslo kommune har vi flyttet 75 ørret fra øvre del av Ljanselva til Gjersrubbekken og Prinsdalsbekken og fått tillatelse av Fylkesmannen til å flytte sjørørret som er kommet opp via fisketrappen. Kan det etableres strategier og et off./privat fond med formål å bidra til hurtigvirkende beredskap etter utslipp, generelle biotopforbedringer og allmenn informasjon om vern av elver og bekker i Oslo? Saken er tatt opp med Oslo kommune i Samarbeidsform for vassdrag i Oslo (SaFoVa). Vann og avløpsetaten (VAV) har tatt forslaget videre til styringsgruppen for Bekkeåpningsprosjektet.
- Rydding/oversvømmelse : Beveren som har slått seg ned i sørenden av Skraperudtjern har bygget en stor demning i elva ved Skullerud – noe som førte til oversvømmelse av områdene øst for Skullerudstua.

Hageavfall som blir plassert langs elv og bekk reduserer vannkvaliteten. Aksjon for riktig behandling: Alle oppsittere i Leirskallen Vel mottok brev på vårparten.

Oversvømmelse av Lambertseterbekken førte til vannskader i flere hus i Leirskallen – saken tatt opp og løst av VAV.

Hageavfall/tursti-prosjekt langs Prinsdalsbekken er igangsatt etter møte med Prinsdal Vel og befarung.
- Vinterdag-arrangementet 3.2. på Sagløkka med aking og hestekjøring ble meget vellykket og godt besøkt. En spesiell takk til hestefamilien Bjørn Søland og Torill Syversen og Britt Grimnes.

III AV ANDRE VIKTIGE SAKER I 2013 NEVNER VI :

- * **Aktuelle høringsaker** har berørt den fremtidige bærekraftige blågrønne bydel Gjersrud-Stensrud og Åsland rigg- og anleggsområde for Follobanen med kontakt til Jernbaneverket. Statens Vegvesen er kontaktet vedr. forurensningsfare og ustabile masser vedr. flytting av rundkjøring ved Klemetsrud mot vestlig utløp av Gjersrudbekken ved Gjersrudtjern. Det vil bli bygget en rense-/bremse-dam i forbindelse med veivann på stedet.
Andre saker under behandling: Vannforvaltningsspørsmål i forbindelse med EUs vanddirektiv der Ida E. Hvoslef er vår representant, endring av Markagrensen, innspill vedr. Nordstrandveien 127 (kjøp av eiendommen vurderes av EBY), Grønmos fremtid, hovedvannledning Skullerud-Enebakkveien.
- * **Nye Lusetjernet:** Frivillighetsmidler kr. 10.000 fra Bydel Søndre Nordstrand har ført til et skisseprosjekt og samarbeid om tilbudsforespørsel med Vann- og avløpsetaten for gjenskaping av Lusetjern i Holmlia. VAV ber om ferdig anbudsbeskrivelse medio juni 2014.
- * **Sagstua og Sagløkka** – fungerer godt som lærings- og opplevelseshet for barn. Kulturmarken på Sagløkka er ytterligere bearbeidet, trapp på nordsiden av stua er bygget. Beiteavtale for hest er inngått med Bjørn Søland og Torill Syversen.
Sagstua var brukt totalt 92 dager - herav 73 dager av barnehager.
- * **Nye informasjonsskilter** blir satt opp suksessivt etter ferdigstilling og behov. Takk til Nordstrand Bydel for frivillighetsmidler til prosjektet.
- * **Bygging av klopper i Leirskallen** gjennomført av Øx-gruppen som også vil reparere trapp i Urskogen. Stor takk til Øx.
- * **Møte med Bymiljøetaten** tok opp ny leiekontrakt for Sagstua, utfartsparkeringsplassen, fjerning av vegetasjon ved Sagdammen og informasjonstavler og kart over Ljanselva Miljøpark (som nå er oppdatert på nettet – se www.osloelveforum.no -> Ljanselva.

IV ORGANISERING AV MILJØPROSJEKT LJANSELVA

Miljøprosjekt Ljanselva er en frivillig virksomhet som drives av en gruppe engasjerte personer i nær kontakt med bydelene Nordstrand, Søndre Nordstrand og Østensjø og berørte kommunale etater. Lokale kontakter og hjelpere er Nordstrand Rotaryklubb, Søndre Aker Historielag og velforeninger, borettslag langs Ljanselva og skoler og barnehager.

Vi deltar i Oslo Elveforum som er et kompetanse- og kontaktnettverk for arbeidsgrupper for hver av de ti Oslo-elvene.

Vårt kontonr er 5030.08.56898. E-post: ljanselva@osloelveforum.no

Deltakerne i Miljøprosjekt Ljanselva har i 2013 vært:

Tor Holtan-Hartwig: prosjektleder til 5.7.

Trine Johnsen: nestleder - leder fra 6.7., ”læring i friluft”, Oslo Elveforum, Østmarkas Venner

Leif Bertnes: kasserer, Sagstua-vert, skilt, stier, skoler, barnehager, Nordstrand Rotary Klubb

Arne Lunde: Sagløkka og rydding/miljøarbeid langs Ljanselva, Sagstua, Åsland, Klemetsrud

Sverre Samuelsen: webmaster, Sagstua, kart/skilt, stier, Nordstrand Vel

Ida E N Hvoslef: landskapsarkitekt, Prinsdalsbekken, Lusetjern

Lars-Evan Pettersson: allround på vannmiljø

Åse Julsvik: indre vedlikehold Sagstua

Rune Bille Rørvik, lærer og biolog

Asle Andresen: Hauketo skole

Arne Andersen: limnolog

Hjalmar Eide: fiskeforvaltning/fisketrapp

Vertsguppe Sagstua: Inne-virksomhet: Evelyn Halleraker, Eva Samuelsen, Sylvi Stene, Solveig Dahl

Miljøprosjektet har i 2013 holdt 5 ordinære prosjektmøter med i alt 56 saksnummer. Det har vært flere møter med kommunen og bydel Nordstrand.

Aktuelt informasjonsmateriell mv til salgs: 1. Et turkart over Ljanselva med mange historiske opplysninger, til salgs hos oss for kr. 30 og 2. Vandrehefte med mer utfyllende stoff kr. 50.

V VI SER FREMOVER

Generelt: Miljøprosjekt Ljanselva ønsker å knytte sin virksomhet nær til de berørte bydeler og slik virke som en forlenget arm for bydelsutvalgene og bydelsadministrasjonen.

Fremtidige oppgaver

- (1) å støtte oppvandringen av sjørret til elva og fisketrapp i tunnelen ved Ljanskollen
- (2) å hjelpe skoler til opplevelser og læring i friluft
- (3) overvåke og bevare vann-miljøet – nå spesielt i Gjersrud-Stensrudområdet,
- (4) forbedre turstien gjennom Leirskallenområdet, anlegge turstier langs Prinsdalsbekken og turvei E9 ved Stenbråtveien, Turvei E11 langs Fjellklangveien fra Nordstrandveien til trikkesløyfa på Ljabru og oppdatering av skiltene ved natur- og kulturstien langs Ljanselva.
- (5) restaurere bekkemiljøet omkring Holmliaparken med Nye Lusetjern. Verne om dammene i bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand og Østensjø
- (6) Videreutvikle ordningen med elveadopsjon ”ren og vakker blågrønn by”.
Møte med skolene før Ruskenaksjon.
- (7) Opprettholde kulturbeitet og kulturmarken på Sagløkka.
- (8) bidra med informasjon om riktig vern og bruk av Ljanselvasvassdraget til beboerne - i 2014 aktuelt ifm. nye boliger ved Stenbråtveien.
- (9) Kulturvern: ta initiativ til vern og konservering av kulturminner langs vassdraget. Markere anleggssteder for tidligere sager og møller med skilt langs stien.
- (10) Et ”stille område” oppstrøms fisketrappen med sittebenk for bevegelseshemmede.
- (11) Oppfølging av skilt og informasjon om mangfoldet av naturen langs og i elva.
- (12) Utbedring av de mest våte delene av stien gjennom Ljanselvdalen. Dette arbeidet er omfattende og vi vil ha behov for fremtidig økonomisk støtte fra Bydelen for gjennomføring av nødvendige tiltak.

Nordstrand, 2014-03-11:

Arne Andersen, Asle Andresen, Leif Bertnes, Hjalmar Eide, Ida Hvoslef, Trine Johnsen, Åse Julsvik, Arne Lunde, Lars-Evan Pettersson, Rune Bille Rørvik, Sverre Samuelson